

Amnesty International finländska sektionen, årsberättelse 2021

1. Kampanjen för mänskliga rättigheter i Finland

I juni genomförde vi kampanjen *Från människa till människa* för att presentera vårt arbete och vår aktivism på ett sätt som når ut till nya publikar. Våra kampanjbudskap nådde hundratusentals människor genom betald reklam både utomhus och i tidningar, påverkanssamarbeten, förtjänad synlighet samt genom våra egna kanaler. Att genomföra kampanjen mitt under coronapandemin var en utmaning och trots den synlighet som kampanjen fick nådde den inte upp till de uppställda målsättningarna.

2. Internationella kampanjer

COVID-19: Vi deltog i en internationell coronavaccinkampanj, *100 Days Countdown*, där vi krävde att läkemedelsbolag och rika länder skulle leverera vaccin också till fattigare länder och tillfälligt göra avkall på patenträttigheterna. Under kampanjen var den offentliga debatten mera kritisk till hur rika länder som Finland och läkemedelsföretagen agerar under pandemin. Under den internationella kampanjen understödde flera länder patentflexibilitet, Finland hörde dock inte till dem.

På hösten öppnade vi en vädjan till läkemedelsbolagen (7 352 underskrifter), vi kampanjade i sociala medier och höll en demonstration vid Pfizers kontor. I kommunikationen satsade vi speciellt på mediearbete (171 träffar på hundra dagar). Tillsammans med våra partner skrev vi också opinionsartiklar om detta i Helsingin Sanomat.

Vi tog kontakt med många politiska beslutsfattare och organisationer. Till exempel träffade vi Lääketeollisuus ry, ledningen för utrikesministeriets avdelning för internationell handel och regeringspartiernas specialmedarbetare. Med andra organisationer skickade vi också ut brev till olika regeringsinstanser.

Qatar 2022: I kampanjen inför fotbolls-VM i Qatar 2022 om migrerande arbetstagares rättigheter informerade vi om Amnestys rapporter, som fick stor synlighet i medierna. Förgrundsfigur för vår vädjan om migrantarbetarnas rättigheter var fotbollslandslagens kapten Tim Sparv. Vädjan samlade närmare 10 000 namn på en månad. Under året hade vi ett nära samarbete med Bollförbundet. Förbundet [informerade om Amnestys rapporter](#) på sin webbplats, gav utlåtanden som stödde våra starka krav och lyfte aktivt fram våra krav på det internationella fotbollsförbundet FIFA:s möten.

Write for Rights: *Skriv för frihet* och *Skolornas brevmaraton* var igen en gång vår synligaste kampanj sett till deltagandet. De aktiva, våra understödjare och skolor runtom i landet fick möjlighet att delta i internationellt arbete till förmån för nio personer. Kampanjen genomfördes under slutet av året och under den gjordes mer än 35 000 människorättsaktioner i Finland, största delen i form av underskrifter på vädjanden.

Antalet enskilda aktiva och understödjare som deltog ökade jämfört med föregående år: 235 personer och 7 sammanslutningar anmälde sig till kampanjen. Deltagarna i aktivismkampanjen skrev sammanlagt mer än 2 000 stödmeddelanden och mer än 500 brev. Till skolornas brevmaraton anmälde sig 50 skolor och mer än 2 650 elever. Eleverna skrev närmare 900 stödmeddelanden och 485 brev. Lokalgrupperna deltog i kampanjen på sina orter: sju lokalgrupper ordnade evenemang, där man kunde skriva solidaritetsmeddelanden antingen på distans eller fysiskt, i caféer, bibliotek och skolor.

För att nå ut till nya publikar gjorde vi marknadsföringsarbete för första gången i kampanjens historia. Det bestod av influencersarbete på Instagram (Ronja Salmi, Maria Veitola, Sita Salminen), reklam i metron och spårvagnarna samt annonsbanners i Sanomakoncernens medier. Kampanjsiffrorna ökade över hela linjen jämfört med året innan. Med dessa åtgärder fick vi mer än 6 miljoner visningar och antalet besökare på webbplatsen fördubblades jämfört med i fjol.

3. Huvudprioriteringar för människorättsarbetet

Människorättsförsvarare och civilsamhället

Mötesfrihet och civilsamhället: I anknytning till en global kampanj som börjar 2022 producerade vi ett utbildnings- och påverkanspaket om mötesfrihet. I detta ingår också ett projekt för observation av demonstrationer och vi gjorde två pilotförsök: vi observerade klimatstrejksdemonstrationen vid Riksdagshuset 24.9 och demonstrationerna på självständighetsdagen 6.12. Utifrån detta kontaktade vi sedan polisen i Helsingfors och bad om tilläggsinformation gällande några situationer som vi hade observerat.

Polisens agerande under Elokapias demonstration på trappan till Statsrådsborgen väckte frågor och vi reagerade genom att intervjua ett tjugotal av de personer som greps (anhölls) på demonstrationen. Utifrån intervjuerna och offentlig information har vi sedan gjort en preliminär analys av läget.

Den 16.6.2021 publicerade OECD en [utvärdering](#) om läget för civilsamhället i Finland, den första som gjorts i ett OECD-land. Tack vare vårt påverkansarbete tog man i rapporten med rekommendationer om bland annat bekämpande av våld mot kvinnor och hatpropaganda.

Vi kampanjade tillsammans med civilsamhället i Belarus. Vi deltog i den internationella rörelsens solidaritetskampanjer och startade upp vädjanden. Vi gav också en extra donation till den internationella rörelsen för en Belarus-undersökning. Vi reagerade på läget i Hongkong och i Myanmar genom att sprida information, starta upp vädjanden och ha direktkontakt med beslutsfattarna.

En del Amnestysektioner utsattes för repressalier av myndigheterna. Som en del av en internationell kampanj krävde vi att Amnestys indiska sektionens bankkonton skulle återöppnas och verksamheten få fortsätta och vi bad de finländska myndigheterna att agera. Vi kontaktade den thailändska ambassaden på grund av att den thailändska sektionen hotades med stängning. Vi stödde kolleger vars mänskliga rättigheter kränkts i Turkiet och Israel/de palestinska områdena. I båda fallen följde finländska diplomater aktivt med rättsprocesserna.

Vi har fortsatt korrespondera med Europaministern Tytti Tuppurainen om rättsstatsfrågor i EU, bland annat om ett artikel 7-förfarande mot Ungern och Polen. Dessutom har vi bett att ska Finland aktivera sig för att få Europarådet att inleda ett överträdelseförfarande mot Turkiet på grund av det pågående, godtyckliga frihetsberövandet av människorättsförsvararen Osman Kavala.

Människorättsförsvarare: Den 28.4 höll vi tillsammans med utrikesministeriet och Medborgarorganisationernas stiftelse för mänskliga rättigheter KIOS ett webinarium, *Diverse world, defending human rights together*, dit vi bjöd in den filippinska människorättsförsvararen och klimataktivistin Marinell Ubaldo som talare. Övriga deltagare i panelen var Memory Bandera, Hina Jilani och utrikesminister Pekka Haavisto. På webinariet diskuterades Finlands kampanj till FN:s råd för de mänskliga rättigheterna och landets åtaganden att stöda människorättsförsvarare, som en fortsättning på det som gjordes under Finlands EU-ordförandeperiod.

Vi påverkade uppdateringen av UM:s anvisningar om människorättsförsvarare i en underarbetsgrupp till delegationen för internationella människorättsärenden som grundats på Amnestys initiativ och där Amnestys sakkunniga fungerade som ordförande. Arbetsgruppen kommenterade också avsnittet om människorättsförsvarare i UM:s redogörelse om de mänskliga rättigheterna och gjorde ett textförslag som beaktades i det fortsatta arbetet med redogörelsen.

I vår information och våra brev till utrikesministeriet och olika tjänsteinnehavare lyfte vi fram situationen för enskilda människorättsförsvarare och människorättsorganisationer, till exempel i fråga om Ryssland, Belarus och Turkiet.

Individarbete: Kampanjarbetet till förmån för enskilda individer koncentrerades till den årliga kampanjen *Skriv för frihet*, där vi lyfte fram aktivisters och människorättsförsvarens verksamhet. Även i övrigt låg tyngdpunkten i våra vädjanden på att försvara människorättsförsvare, aktivister och demonstranter.

Vi kampanjade för att Aleksej Navalnyj skulle frigges i Ryssland och förde en aktiv dialog om detta med både presidenten och utrikesministeriet och vi syntes även i medierna i denna fråga.

Vi kunde fira att den polska aktivisten Elzbieta Podlesna friades från åtal, att människorättsförvararen Paing Phyto Minin (W4R) i Myanmar frigavs ur fängelset och att Loujain Al-Hathloul, som har krävt att saudiska kvinnor ska få rätt att köra bil, blev villkorligt frigiven.

Fadern till en vietnamesisk asylsökande i Finland, en samvetsfånge som tillfälligt frigavs 2020, kom till Finland med sin maka i april. Vi stödde processen genom att diskutera med UM, EU-delegationen i Hanoi och EU:s utrikestjänst och genom att förmedla information om samvetsfångarnas situation i Vietnam.

I individarbetet och det landspecifika arbetet uppmärksammade vi också den pågående människorättskrisen i Xinjiang i Kina. Vi kampanjade bland annat till förmån för uiguriska barn som skilts från sina familjer samt informerade om och startade en vädjan mot tortyren och förhållandena i fånglägren.

Inför OS i Tokyo och Peking gav vi utlåtanden om människorättsläget i Japan och Kina som Finlands Olympiska Kommitté bett att få för idrottarnas räkning. Inför VM i simning gjorde vi också ett infopaket om människorättsläget i Förenade Arabemiraten på begäran av Finska Simförbundet.

Rätt till social trygghet och hälsa

Rätt till social trygghet: Den 31.8 gav vi och Förbundet för mänskliga rättigheter ut en gemensam rapport om den otillräckliga grundtryggheten i Finland, [Elän jatkuvassa kriisitilanteessa ja hädässä – riittämätön perusturva Suomessa](#). På presskonferensen deltog social- och hälsovårdsministern Hanna Sarkkinen och erfarenhetsexperterna Hani Forsell och Jaana Saikkonen. Rapporten fick sällsynt stort genomslag i medierna, mest synligt i form av en [ledare i HS](#), som vi skrev ett [genmäle](#) till. Efter detta fördes en aktiv debatt om rapporten och om ekonomiska och sociala rättigheter på Twitter och rapporten fick också större exponering än vanligt på Instagram och Facebook.

Rapporten har presenterats bland annat för ordföranden och medlemmarna i kommittén för social trygghet, representanter för FPA och riksdagsgrupperna. Vi har också diskuterat social trygghet med ministrarnas medhjälpare på social- och hälsovårdsministeriet. Vår sakkunniga har bl.a. uppträtt i [FPA:s podcast](#) och på ett seminarium om social trygghet som ordnades av riksdagens grupp *Lasten puolesta*, hen har skrivit inlägg i [Kalevi Sorsa-stiftelsens blogg](#) samt blivit inbjuden till nätverket *Monimuotoiset perheet* rundabordsdiskussion om social trygghet och till FPA:s, Institutet för hälsa och välfärds (THL) och organisationernas samarbetsforum. Rapporten har även presenterats på internationella Amnestyrörelsens interna webinarier och möten för understödjare.

Grundtrygghetens låga nivå i Finland stod också i centrum för informationen om Amnestys årsrapport. Rapporten fick synlighet i medierna och vi deltog i den offentliga debatten bland annat genom ett [genmäle till en bloggtext i Kauppalehti](#).

I början av året gav FN:s ESK-kommitté Finland [omfattande rekommendationer](#) som inkluderade största delen av våra prioriterade teman. Kommittén beslöt samtidigt att ta den sociala tryggheten, Finlands globala vaccinansvar samt företagsansvar till intensifierad uppföljning. Vi informerade om rekommendationerna. Då Finland behandlades skickade vi ett [utlåtande](#) till kommittén och vår sakkunniga hördes.

Rätt till hälsa: Vi publicerade regelbundet det internationella sekretariatets undersökningar om dödsfall i Covid-19 bland hälso- och sjukvårdspersonal. [Den senaste undersökningen](#) utkom i mars och fick god synlighet i medierna. Vi informerade också om coronaläget i fångelser i världen och utredde läget i Finland.

Social- och hälsovårdsministeriet gav en rekommendation om att ge coronavaccin till alla som saknar hemkommun. Vi samarbetade med andra organisationer kring påverkansarbetet och uppföljningen av det.

Att hejda klimatkrisen

Revideringen av klimatlagen gick åt rätt håll, bland annat i fråga om mål för utsläppsminskningar, deltagarrättigheter, samernas rättigheter och konsekvensbedömning gällande mänskliga rättigheter. Man beslöt att göra en separat beredning om kommunernas skyldigheter och ändringssökande. Vi påverkade reformen med hjälp av utlåtanden, brev, ställningstaganden och organisationssamarbete och vi konsulterade också sametinget i frågan.

Vi gjorde påverkansarbete för klimatåtgärder som främjar de mänskliga rättigheterna i samarbete med miljö- och utvecklingsorganisationer och genom ett människorättsnätverk som vi sammankallade. Vi spred Amnestys internationella rapport [Stop burning our rights](#) till regeringen, ministerierna, riksdagen och till andra organisationer. I samband med ramförhandlingarna och budgetmanglingen skickade vi skrivelser om saken till regeringen och utbildade kommunalvalskandidater i ämnet. Inför och under FN:s klimاتمöte (COP26) påverkade vi miljö- och utrikesministerierna, både ensamma och tillsammans med andra organisationer. Vi inkluderade också klimatfrågor i vårt utlåtande om en revidering av sametingslagen.

I februari utkom Amnestys riktlinjer för etiska batterier. Vi skrev ett genmäle till tidningen Ilkka-Pohjalainen om människorättsproblemen i anslutning till biobränslen och batterier. Vår sakkunniga diskuterade frågor om ansvarsfullhet i Finlands batteristrategi med en representant för arbets- och näringsministeriets batterikluster och presenterade Amnestys riktlinjer för etiska batterier.

Vi främjade en rättvis omställning bland annat genom medborgarinitiativet *Lämna torven*, som startats av Finlands naturskyddsförbund. Det samlade de 50 000 underskrifter som krävs och överlämnades till riksdagen 20.4. Amnesty spelade en viktig roll, speciellt i kampanjens slutspurt och i att lyfta fram en rättvis omställning. Dessutom deltog vi i Finlands klimatpanels expertworkshop om energisystem och social rättvisa, *Energiajärjestelmien sähköistyminen ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus*.

I sociala medier stödde vi de ungas klimatstrejk 19.3. Vi tog också upp de riktade trakasserierna mot unga klimataktivister i vårt inlägg i en medborgarpanel om yttrandefrihet och hatpropaganda 13.2. Vi förmedlade information om Finland till Amnestys internationella sekretariat för en rapport om klimaträttsvisa som skulle behandlas på FN:s generalförsamlings session. Vi informerade bland annat om trakasserierna mot klimataktivister i Finland.

Under sessionerna i FN:s råd för mänskliga rättigheter påverkade vi också gentemot UM för att FN ska inrätta en post som specialrapportör för mänskliga rättigheter och klimatförändring samt att man ska erkänna rätten till en hälsosam miljö. Bland finländska organisationer samlade vi in underskrifter på vädjanden om detta.

Finländska sektionen var med om att besluta om att Amnesty International skulle lämna in en begäran om intervention av tredje part till Europeiska människorättsdomstolen i fallet *Duarte Agostinho and others v. Portugal and others* (de portugisiska ungdomarnas fall).

Kön och sexualitet

Samtycke: I november presenterade Justitieministeriet ett utkast till proposition om en revidering av sexualbrottslagstiftningen. Ett begränsat antal aktörer ombads ge utlåtanden. Amnesty hörde andra organisationers och sakkunnigas åsikter om utkastet och inkluderade en del av dem i sitt eget utlåtande. Vår sakkunniga hördes också på Justitieministeriets samråd.

På sensvåren gav vi ut ett undervisningsmaterial för människorättsfostran, [Puhutaan suostumuksesta!](#) ("Låt oss tala om samtycke") som riktar sig till lärare och unga aktivister och som syftar till att stärka

samtyckeskulturen. Tillsammans med Helsingfors universitets projekt *Nuoret ja seksuaalinen häirintä* höll vi verkstäder för ungdomar kring temat. Vi höll också ett stort antal andra kurser, vi informerade brett om saken och presenterade materialet på Jämställdhetsdagarna och Ungdomsforskningsdagarna.

Våra utlåtanden om ogiltigförklaring av tvångsäktenskap och att medlingsverksamheten ska börja underlyda Justitieministeriet anknyter till målet att stärka och förstå samtyckeskulturen. Vår sakkunniga höll en inledning vid delegationen för jämställdhetsärenden om medling vid våld i nära relationer.

Servicenivå: I Finland finns det redan elva Seri-stödcentraler. Under året öppnades centraler i Karleby, Seinäjoki och Vasa.

Vårt påverkansarbete för att öka finansieringen till organisationer som erbjuder stöd åt de berörda parterna vid våld i nära relationer och säkra långsiktigheten i stödet bar frukt i regeringens ramförhandlingar. Regeringen började bereda en övergång från den nuvarande finansieringsmodellen, som bygger på intäkter från penningspel, till en ny permanent modell. Dessutom beslöt regeringen att kompensera för de minskade intäkterna från Veikkaus.

Kommuner och välfärdsområden: I mars presenterade vi en uppföljande undersökning om kommunernas åtgärder för att bekämpa våld mot kvinnor. I centrum för påverkansarbetet kring både kommunalvalet och budgetmanglingen stod kravet på en lag om bekämpande av våld mot kvinnor som är förpliktande för kommunerna, och den tidigare nämnda uppföljningsundersökningen. Dessa ingick också i kommunalvalskurserna för kandidater och aktivister. Vår sakkunniga och forskaren som gjort undersökningen intervjuades i flera medier.

I slutet av 2021 gjorde vi ett projekt med anknytning till välfärdsområdesvalet. Vi publicerade våra [målsättningar för välfärdsområdesvalet](#) om bekämpande av våld mot kvinnor och skickade ut påverkansbrev till partiernas kretskanslier, partikanslier, riksdagsledamöter, riksdagsgrupper och ministrar. Vår sakkunniga har presenterat målsättningarna i olika sammanhang.

Annat påverkansarbete: I slutet av 2021 förverkligades ett mål som vi har arbetat för länge: Finland får en nationell rapportör om våld mot kvinnor som ska verka i anslutning till Diskrimineringsombudsmannens byrå.

Medborgarinitiativet *Egen vilja* om abortlagstiftningen i Finland gick vidare för behandling i riksdagens social- och hälsovårdsutskott.

I vårt utlåtande till FN:s CEDAW-kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor föreslog vi en rad frågor om våld mot kvinnor som kommittén borde fästa speciell vikt vid då den behandlar Finlands periodiska rapport.

Vi deltog i utvärderingen av det första genomförandeprogrammet för Istanbulkonventionen och i verkstäder om innehållet i det följande genomförandeprogrammet. Vi deltog i möten som organisationsarbetsgruppen vid Kommissionen för bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (NAPE) höll. Vi deltog i styrgruppen för VEERA-projektet, som stöder egenmakt för flickor och kvinnor med funktionshinder.

Internationellt arbete: Argentina legaliserade omsider abort, vi kampanjade mot skärpningen av abortlagen i Polen och vi reagerade på *#TextMeWhenYouGetHome*-debatten under våren. Vi följde också med läget för aborträtten i USA. På våren kampanjade vi i sociala medier och organiserade en virtuell demonstration mot Turkiets beslut att lämna Istanbulkonventionen om bekämpande av våld mot kvinnor. Dessutom höll vår sakkunniga ett tal om detta på ett evenemang som ordnades av Europarådets EU-delegation.

Translagen: Vår sakkunniga deltog i en arbetsgrupp för utvärdering och uppföljning av beredningen av ny translagstiftning som tillsatts av Social- och hälsovårdsministeriet för att stöda myndigheterna som bereder det nya lagförslaget. Arbetsgruppen diskuterar också hur man kan stärka interkönade barns

självbestämmanderätt. I april gav FN:s människorättskommitté Finland rekommendationer om en translag som respekterar de mänskliga rättigheterna och uttryckte sin oro över att man förbigår barnens rättigheter i den planerade reformen. Regeringens proposition om en translag försenades igen, enligt den information som fanns att tillgå i slutet av året är avsikten att den ska behandlas i riksdagen i slutet av maj 2022.

Vi gav informationsstöd till Trans ry:s medborgarinitiativ *Oikeus olla* ("Rätt att vara") och *Ehjänä syntynyt* ("Född hel"), som kräver att omvårdelseterapi förbjuds i Finland. Båda initiativen fick så många underskrifter som krävs. Riksdagen inledde behandlingen av dem med en remissdebatt i november, varefter de skickades för behandling i social- och hälsovårdsutskottet.

Tillsammans med våra samarbetspartner höll vi två expertseminarier om regnbågsbarns rättigheter. Entusiasmerade av seminariesamarbetet skickade vi, Seta, Rädda barnen och Translasten ja -nuorten perheiden yhdistys (föreningen för familjer med transbarn) ett ställningstagande till alla riksdagsledamöter och ministrar. I ställningstagandet underströk vi att revideringen av translagen inte kommer att uppfylla människorättsförpliktelserna i fråga om barns rättigheter, ifall självbestämmanderätten inte utsträcks till personer under 18 år.

Pride-arbete: Under Prideperioden arbetade vi för en translag som respekterar självbestämmanderätten och barns rättigheter genom kampanjen *Kerro unelmasi!* ("Berätta om din dröm"). Våra aktivister deltog i Prideevenemang runtom i Finland. Vi stödde flera Prideevenemang och våra sakkunniga framförde hälsningar på tillställningar i S:t Michel och Raseborg. I Helsingfors ordnade vi ett eftermiddagskaffe kring translagen, vi skickade ut ett påverkansbrev om asylsökande regnbågspersoners rättigheter och vår sakkunniga var talare på en diskussion om interkönade personers rättigheter.

Tillsammans med de andra nordiska sektionerna kampanjade vi för transpersoners rättigheter på WorldPride i Köpenhamn. Vi höll en filmföreläsning om rasifierade trans- och regnbågspersoners ställning, där vi visade dokumentären *Kelet* och musikvideon *Mansa: An Ode to Self-Exploration*. Vi ordnade en paneldebatt om det nya motståndet mot transpersoners rättigheter i Norden. Paneldebatten noterades bland annat i en rapport om hat mot regnbågspersoner, som gjordes av rapportören för hbtq-frågor i Europarådets parlamentariska församling.

Annat regnbågsarbete: I maj gav vi ett utlåtande om ett utkast till proposition om föräldraskapslagen. Regeringspropositionen gavs till riksdagen i september.

I oktober publicerade Justitieministeriet en utredning om regnbågspersoners grundläggande och mänskliga rättigheter, vi hade levererat kommentarer om hur rättigheterna förverkligas för transpersoner, interkönade barn och asylsökande regnbågspersoner.

Vår sakkunniga har gett flera intervjuer med anknytning till regnbågsarbetet, bland annat om en lag i Ungern som begränsar sexualfostran och mediesynligheten för personer som tillhör regnbågsgrupper, om transpersoners rätt att delta i idrott samt om antigenderrörelsen.

Asylsökande och flyktingar

Reformen av asylsökandes rättssäkerhet trädde i kraft i augusti. I samband med tilläggsbudgeten höjdes flyktingkvoten till 1 500. Båda dessa har varit centrala målsättningar för oss.

I början av året kampanjade vi stort för närvårdaren Ali Reza Heidari i Åbo, som hotades med tvångsavvisning till Afghanistan. Vädjan undertecknades av nästan 30 000 personer och den väckte livlig debatt såväl i sociala som i traditionella medier. Ali fick uppehållstillstånd i Finland. Dessutom gjorde vi också individarbete till förmån för flera andra personer som söker internationellt skydd.

Under året uppmärksammade vi också behovet av lagreformer i fråga om beviljande av uppehållstillstånd, visumkrav och främlingspass. Vi stödde medborgarinitiativet *Tillstånd att leva* och fördjupade oss

tillsammans med inrikesministeriet i alternativa möjligheter att legalisera vistelsen för nypapperslösa, det vill säga personer som länge har levt i ett limbotillstånd och som har fått negativa asylbesked. Vår juridiskt sakkunniga tog ställning till Inrikesministeriets så kallade LAMA-program mot olaglig inresa och olaglig vistelse i en panel på det webinarium som hölls då åtgärdsprogrammet offentliggjordes.

Både ensamma och tillsammans med andra organisationer fortsatte vi arbeta för att underlätta familjeåterföreningar. Vi träffade ett stort antal beslutsfattare från olika partier, skickade ut påverkansbrev och skrev opinionsartiklar. Mer än 10 000 personer skrev under en vädjan om att slopa försörjningsförutsättningen vid familjeåterförening för dem som har fått internationellt skydd. Vädjan uppmärksammades också under Amnestys kampanj *Från människa till människa* på våren.

Under Prideveckan fortsatte vi också vårt arbete för att främja asylsökande regnbågspersoners rättigheter genom att skriva om saken till beslutsfattare och tjänstemän.

Vi utbildade kommunalvalskandidater om vidarebosättning av flyktingar och kommunplatser för flyktingar. På en utfrågning i FN:s människorättskommitté lyfte vi fram problemen kring asylsökandes rättsskydd, förvarstagande av barn samt familjeåterföreningar och kommittén kritiserade även Finland för detta.

Då krisen i Afghanistan eskalerade gjorde startade vi upp en vädjan, där vi krävde att Finland skulle erbjuda alla afghaner i landet internationellt skydd. Vid diskussioner med beslutsfattare har vi bland annat vädjat om att underlätta inresa, exempelvis genom att bevilja humanitära visum.

Vi informerade också om de asylsökande som fastnat vid gränsen mellan Belarus och Polen och krävde att EU-staterna tar sitt ansvar så att ingen dör vid EU:s gränser. Vi gav ett skriftligt utlåtande till inrikesministeriet och till stats- och inrikesministrarna om EU-kommissionens förslag på hur man ska reagera på situationen och krävde att man följer förpliktelserna i fråga om rätten att söka asyl och förbud mot återvändande.

Vi gav ett skriftligt utlåtande och träffade flera gånger tjänstepersoner vid Inrikesministeriet för att diskutera förslag angående EU-kommissionens migrations- och asylopaket. Dessutom deltog vår juridiskt sakkunniga i Flyktinghjälpens mediekurs, där hen utbildade journalister i EU:s asylpolitik.

Vi reagerade snabbt på diskussioner om asylsökande och flyktingskap i sociala och andra medier. Till exempel har vår juridiskt sakkunniga presenterat våra ståndpunkter och rapporter om läget i Afghanistan i medierna och hen deltog i en paneldebatt på Europaforum och i De grönas rundabordsdiskussion om anti-rasism.

Stöd till människorättssystemet

Vi lyckades påverka statsrådets [redogörelse om de mänskliga rättigheterna](#) som sträcker sig över regeringsperioden och den tredje nationella [handlingsplanen för grundläggande och mänskliga rättigheter](#) för denna regeringsperiod genom ett stort antal utlåtanden, brev, samråd, möten, genom människorättsstrukturerna och organisationssamarbete. Redogörelsen, som utkom i december, beskriver innehållet i och betydelsen av en utrikespolitik som utgår från de mänskliga rättigheterna och anger riktlinjer som berör flera av Amnestys prioriterade teman, såsom stöd till människorättsförfarare. Målet för handlingsplanen, som utkom i juni, är att stärka uppföljningen av hur rättigheterna tillgodoses samt konsekvensbedömningen i fråga om grundläggande och mänskliga rättigheter. Som en del av detta har man utvecklat indikatorer för de grundläggande och mänskliga rättigheterna, där Amnesty prioriterade teman ingår.

Arbetet med konsekvensbedömning i fråga om mänskliga rättigheter i lagstiftningen avancerade och i juni deltog vi i ett samråd om en reform av anvisningarna för konsekvensbedömning av lagförslag och gav ett utlåtande om konsekvensbedömning i fråga om de grundläggande och mänskliga rättigheterna. Under budgetmanglingen skrev vi till regeringen inte bara om våra prioriterade teman, utan också om att

konsekvensbedömningen även bör utsträckas till budgetarbetet. Konsekvensbedömningen i fråga om mänskliga rättigheter var också ett tema för påverkansarbetet inför kommunalvalet.

I början av året gav människorättsdelegationen omfattande rekommendationer för tryggheten av de mänskliga rättigheterna under coronapandemin och på våren gjorde den ställningstaganden som krävde att lärarnas människorättskompetens måste stärkas och att undervisningen bör bli inkluderande. Delegationen har i likhet med människorättscentret betonat uppföljningen av människorättsläget i Finland, verkställande av internationella rekommendationer och konsekvensbedömning i fråga om mänskliga rättigheter.

Delegationen för internationella människorättsärenden hade täta möten under året, huvudtemat var genomförandet av en utrikespolitik som utgår från de mänskliga rättigheterna. Vi ledde arbetsgruppen för människorättsförsvarare och påverkade uppdateringen av utrikesförvaltningens anvisningar om stöd till människorättsförsvarare. Vi deltog också i en jämställdhetsarbetsgrupp som beredde rekommendationer om en feministisk utrikespolitik. Många andra av våra prioriterade teman togs också upp på delegationens agenda, såsom beredningen av redogörelsen om de mänskliga rättigheterna, FN:s råd för mänskliga rättigheter, EU:s människorättspolitik, klimatet, flyttningsrörelser och läget i Afghanistan.

På vår webbplats publicerade vi en text med ofta ställda frågor om åtgärderna för att bekämpa och begränsa coronapandemin och texten uppdaterades under årets lopp. Vi svarade också på ett stort antal frågor från privatpersoner som tog kontakt per e-post, sociala medier och telefon.

Finland valdes till medlem av FN:s råd för mänskliga rättigheter för perioden 2022–2024. Vi påverkade både innehållet i medlemskapskampanjen och Finlands planer för medlemskapet. Finland agerar för att stöda människorättsystemet och landets tematiska prioriteringar är bland annat kvinnors och flickors rättigheter, människorättsförsvarare, delaktighet bland personer i särskilt sårbar ställning samt klimatförändring och teknologi. Vi informerade aktivt utrikesministeriet om Amnestys rekommendationer för de ordinarie sessionerna i FN:s råd för mänskliga rättigheter och inför specialsessionerna om läget i Afghanistan och Etiopien.

FN:s människorättskommitté gav Finland starka och detaljerade rekommendationer om praktiskt taget alla de teman som vi hade lyft fram, bland andra asyllagstiftningen, familjeåterförening, förvarstagande, våld mot kvinnor, translagen, interkonade barns självbestämmanderätt, polisens användning av maktmedel och vapenvägrarnas situation. Vi påverkade människorättskommitténs rekommendationer till Finland genom att ge ett muntligt utlåtande och delta i en inofficiell utfrågning som hölls på distans.

4. Verksamhet som genomsyrar allt arbete

Människorättsfostran och aktivism

Människorättsfostran: För lärare publicerade vi ett undervisningsmaterial som syftar till att stärka samtyckeskulturen, [Puhutaan suostumuksesta!](#) ("Låt oss tala om samtycke"). Se avsnittet *kön och sexualitet*.

Under året höll vi 29 virtuella skolbesök. Besöken gjordes i åk 7–9 och andra stadiet och de tog upp sektionens centrala människorättsteman. Besöken nådde ut till mer än 1 000 elever och studerande.

I juli höll vi den första virtuella *Nordic Youth Conference* tillsammans med de andra nordiska sektionerna. I evenemanget deltog 23 unga aktivister från Norden, Tyskland och Portugal. Under konferensen hölls verkstäder om digital aktivism och aktivisters välmående och dessutom hölls ett möte med den före detta Guantanamofångnen Mohamedou Ould Slahi.

Vi undervisade lärarstuderande och lärare på lärarutbildningsseminarierna *Världen i skolan* som koordineras av Fingo och på lärarfortbildningarna *Transformer 2030*. Våren 2021 höll vi och Institutet för fredsostran tillsammans verkstäder som nådde ut till uppskattningsvis drygt 100 lärare och lärarstuderande.

I mars och maj höll vi virtuella kurser om människorättspolitik, *Arjen ihmisoikeuspolitiikkaa*, för kommunalvalskandidater. Kurserna gav en introduktion i människorättsbaserat beslutsfattande och aktuella människorättsutmaningar på kommunal nivå. Deltagarna var från hela landet och från flera olika partier. En annan målgrupp var våra aktivister, som genom kursen fick stöd i att aktivera sig på sina egna orter inför valet. I kursen i mars deltog något över 130 personer och i maj något över 100 personer.

Vårseminariet hölls 27.3, för första gången helt virtuellt. I evenemanget, som snabbt blev fullbokat, deltog 126 aktivister, medlemmar och understödjare på distans.

De virtuella *Tunne oikeutesi*-kurserna ("Känn dina rättigheter"), som ger en introduktion till mötesfrihet och hur man arrangerar demonstrationer, hölls i maj och oktober. Kurserna, som är öppna för alla i civilsamhället, var populära också i år, i maj hade kursen något över 50 deltagare och i oktober 30. Vi publicerade också ett omfattande [Tunne oikeutesi-material](#) på webben.

Aktivism: Vi gjorde två försök med att observera demonstrationer, vilket gav de aktivister som är intresserade av observationsverksamheten möjlighet att vara med om att utveckla denna nya verksamhetsform från början. Provobservationerna i september (Klimatstrejken) och december (demonstrationerna på självständighetsdagen) genomfördes av några utvalda aktivister. De frivilliga observatörerna fick utbildning i form av en Känn dina rättigheter-grundkurs och en egen kurs för observatörer.

De virtuella kaffestunderna med människorättstema gav våra aktivister och månadsdonatorer möjlighet att fördjupa sig i aktuella kampanjteman och mötas under fria former. Diskussionstillfällena är uppbyggda kring intervjuer med experter och vi höll åtta sådana kaffestunder under året. Sammanlagt möttes närmare 150 personer kring det virtuella kaffebordet. Där diskuterades bland annat aktivism för att åstadkomma en ändring av abortlagen i Mexiko, läget i Belarus och Afghanistan, den försvunna prinsessan Latifa och vaccinationstäckningen som en människorättsfråga.

För våra aktivister och aktiva understödjare publicerades aktionsuppmaningar med anknytning till aktuella kampanjer. Vi aktiverade människor till att skicka solidaritetsmeddelanden till belarusiska demonstranter via sociala medier och skriva brev till belarusier som fängslats under demonstrationerna, vi bjöd in människor att delta i en virtuell demonstration för att kräva att prinsessan Latifa ska frigges, att dela sina drömmar om ett Finland där translagen respekterar de mänskliga rättigheterna samt att reagera på läget i Afghanistan genom att skriva till regeringspartierna. I samband med kommunalvalet gav vi ut materialpaket för kandidater, understödjare och aktivister för att göra det möjligt för dem att agera på sina hemorter inför valet. I september deltog vi i samlad tropp i klimatdemonstrationen *Lunasta lupaus* ("Infria löftet").

Nyhetsbrevet *Aktivistiviesti* utkom varje månad och förmedlade aktionsuppmaningar med anknytning till våra kampanjer samt inbjudningar till våra evenemang och kurser till de närmare 2 000 prenumeranterna.

Lokalverksamhet: Sju aktiva lokalgrupper möttes virtuellt varje månad och under hela året hölls kvällar för nya aktivister. Coronabegränsningarna försvårade möjligheterna att ordna och delta i evenemang och demonstrationer, men på sommaren lättade begränsningarna så det gick att delta i Pridetåg på många orter. För de aktiva på lokalplanet hölls ett eget två dagar långt aktivistseminarium på hösten.

Kommunikation

Förtjänad synlighet: Antalet medieträffar 2021 var 2 979. Antalet träffar ökade jämfört med 2020, då de var 2 239. Under året skickade vi ut 34 pressmeddelanden. Utöver att skicka ut traditionella pressmeddelanden deltog vi också i den offentliga debatten, bland annat genom opinionsartiklar och genmälen.

Förutom att vi erbjuder synvinklar och sakkunniga som deltar i samhällsdebatten tar journalister och producenter också kontakt med Amnesty för att få bakgrundsinformation eller hitta intervjuobjekt.

Anmärkningsvärt under 2021 var att Helsingin Sanomat två gånger lyfte fram Amnesty på ledarsidan. Den första ledaren nagelförde den ryska politikern Aleksej Navalnyjs status som samvetsfånge, den andra handlade om vår grundtrygghetsrapport, som väckte livlig debatt i traditionella och sociala medier.

Mediearbetet lyfte fram Amnestys teman: grundtrygghet, den orättvisa fördelningen av coronavaccin, våld mot kvinnor i världen och på nätet samt kommunundersökningen och dessutom också bemötandet av flyktingar, läget i Afghanistan och mötesfriheten runtom i världen. Under året höll vi två medieträffar via Teams: en tillsammans med Läkare utan gränser och en om grundtrygghetsrapporten tillsammans med Förbundet för mänskliga rättigheter.

Egna kanaler: Våra kanaler i de sociala medierna nådde väl ut till följarna. Vi startade upp arbetet med en ny kanalstrategi, så att vår kommunikation också framöver ska vara tydlig, vältajmad och kanalspecifik.

På Facebook ligger antalet följare statiskt på cirka 82 000, medan Twitter fortsatte öka med nästan 1 000 följare (2021: 15 500, 2020: 14 679). Instagram har också vuxit (2021: 21 300, 2020: 16 700) och antalet följare på LinkedIn har ökat till 835.

Amnestyposten, tidningen för våra understödjare, förnyades och utkom med ett jubileumsnummer i juni. Tidningen skickades ut till alla understödjare och dem som donerat pengar under året. Tidningen delades också ut på evenemang och skickades till nya understödjare. Artiklar ur tidningen publicerades på vår webbplats och delades i våra kanaler.

Sektionens nya webbsidor publicerades i slutet av april. Vi fortsatte utveckla webbplatsen varje månad med målet att göra det mera lockande att delta genom vädjanden och donationer.

Betald marknadsföring: På Facebook och Instagram (ibland också på Youtube och Google) hade vi kontinuerligt köpta annonser för våra vädjanden och medelsanskaffningen. Under kampanjen *Från människa till människa* på våren hade vi dessutom köpt marknadsföring i form av utomhus-, video- och bannerannonsering samt påverkanssamarbeten. Under kampanjen *Skriv för frihet* på hösten gjorde vi utomhus- och bannerreklam samt påverkanssamarbeten. I båda fallen var målet att nå ut till nya publikgrupper och stärka Amnestys varumärke.

Medelsanskaffning

Vi samlade in 5 409 119 euro, vilket är 151 500 euro eller 2,9 % mera än det budgeterade målet och 35 907 euro eller 0,7 % mindre än 2020. Att vi överträffade målet berodde på att månadsdonationerna växte mer än prognostiserat (ca 68 000 euro mera), likaså intäkterna från insamlingsbrev (ca 40 000 euro mera) och engångsdonationerna via den digitala medelsanskaffningen (ca 23 000 euro mera). Vi nådde inte upp till de sammanlagda intäkterna för 2020, eftersom vi nu fick 454 310 euro mindre genom testamenten. Om man bortser från den testamentena ökade intäkterna med 8,4 % från 2020.

Under året skickade vi ut tre donationsbrev, som alla lyckades bra. Att engångsdonationerna genom digital medelsanskaffning ökade berodde i synnerhet på att de donationsuppmaningar som skickades ut per e-post var framgångsrika.

Utgifterna för medelsanskaffningen överskred budgeten med 96 766 euro. Mitt under året avtalade vi om en extrasatsning på extern F2F-verksamhet, men dess effekt minskade betydligt under årets sista månader, så slutligen kunde vi inte göra den avtalade extrasatsningen fullt ut.

Intäkterna från månadsdonationer var sammanlagt 4 636 243 euro, vilket är 375 769 euro eller 8,2 % mera än 2020 och 1,5 % över det budgeterade målet.

Vi rekryterade sammanlagt 6 088 nya månadsdonatorer, vilket var 26,8 % över målsättningen och 20,6 % mer än 2020. Trots att andelen nya donatorer som tillkom genom gaturekrytering ökade från 67,1 % av det totala antalet nya donatorer 2020 till 70,3 % i fjol, ökade ändå totalantalet nya månadsdonatorer som tillkommit på andra sätt än genom gaturekrytering från 1 662 till 1 820 (+8,7 %).

Engångsdonationerna uppgick till 443 353 euro, vilket är 10,8 % över målsättningen och 15,5 % mer än 2020. Sammanlagt 3 415 personer gjorde engångsdonationer genom den digitala medelsanskaffningen, vilket är 24,7 % mer än 2020. Sammanlagt gjordes 4 764 engångsdonationer genom den digitala medelsanskaffningen, vilket är 34,2 % mer än i fjol.

Under året började vi i ännu högre grad tacka för donationer och informera om vad vi kan åstadkomma med hjälp av dem.

Vi gjorde tre stipendieansökningar och fick stipendier på sammanlagt 23 556 €. Dessutom tog vi emot den andra utbetalningen av ett treårigt stipendium som beviljades 2020.

5. En stark organisation

Sektionens årsmöte hölls på distans i slutet av mars. Före det hölls ett virtuellt heldagsseminarium om våra viktigaste prioriterade teman.

Styrelsen sammanträdde åtta gånger under året. Som ordförande verkade Sonja Finér.

I det internationella globala mötet deltog förutom ordföranden också verksamhetsledaren Frank Johansson och styrelsemedlemmen Syksy Räsänen. På mötet godkändes Finlands motion om att göra upp en skattepolicy för Amnesty samt Finlands och Norges gemensamma motion om att förenkla den internationella organisationens förvaltning.

Kansliet: Under nästan hela året har sektionen följt en rekommendation om distansarbete. Då epidemin tilltog begränsades besöken på kansliet, men begränsningarna har mjukats upp då situationen har tillåtit.

Under året gjordes två enkäter om välmående på jobbet. Med personalen fördes måldiskussioner med därtill tillhörande mellan- och slutdiskussioner.

För teamsamordningen har hållits kurser i arbetsledning på distans. Under hösten har hela personalen också gått på kurser om välbefinnande i arbetet och IT. Kurserna om digitala samarbetsplattformar hölls i form av flera korta undervisningssessioner, samtidigt som programmen var i aktiv användning, så det man lärde sig kunde genast implementeras i vardagen. En hybridmodell för arbetet infördes innan epidemin tvingade oss till att återgå till distansarbete.

Arbetet med att utveckla medlemsregistret har fortsatt tillsammans med vår samarbetspartner.

En kurs i antirasism hölls för hela personalen. Vi gjorde en rapport om att stärka sektionens antirasistiska och intersektionella grepp under nästa strategiperiod. Rapporten gav konkreta mål- och åtgärdsrekommendationer utifrån synpunkter av antirasistiska aktivister och forskare, organisationer som representerar marginaliserade grupper och personalen. Rekommendationerna utnyttjades då vi gjorde upp en ny strategi och i det interna utvecklingsarbetet inom arbetsgemenskapen.

Sektionens koldioxidavtryck har varit jämförelsevis lågt under året och närmast bestått av det som kansliets underhåll förorsakar. Eftersom rekommendationen om distansarbete var i kraft nästan hela året är det svårt att få en helhetsbild av koldioxidavtrycket, då avtrycket av arbetsprestationerna uppstår i privata hem.